

Projekt TIO

Projekt TIO je dílčí aktivitou systémového projektu PPUČ. Vznikl v průběhu roku 2019/20 za účelem podpory rozvoje digitální gramotnosti dětí v předškolním vzdělávání a na počátku základního vzdělávání.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Gramotnosti.pro život

Učíme v souvislostech

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Gramotnosti.pro život

Učíme v souvislostech

Autor příběhů:

Jitka Severinová

Metodické zpracování:

Mgr. Stanislava Korcová

Ilustrace:

Josef Fraško

Editoři:

Mgr. Hana Splavcová

Bc. Jana Smolková

Mgr. Andrea Mouchová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Gramotnosti.pro život

Učíme v souvislostech

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

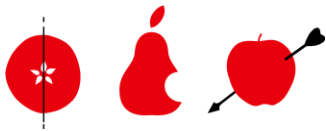
Výukový materiál je určen pro děti v předškolním vzdělávání (cca od čtyř let) a žáky 1. stupně základní školy.

Jsme si vědomi toho, že problematika technologií a digitálního prostředí v běžném životě je pro mnoho učitelů těžko uchopitelná. Když přihlédneme k vývojovým možnostem dětí předškolního nebo raného školního věku, stává se ještě složitější. Jak mluvit s dětmi, které potřebují poznávat konkrétní věci, vše si osahat, vyzkoušet, o něčem tak abstraktním, jako je digitální svět a bezpečné zacházení s jeho možnostmi? Podobně, jako cílíme na rozvoj sociálních vztahů, úcty k druhým a základy slušného chování, je právě toto období vhodné pro utváření základů pro bezpečné užívání technologií, získání prvotního vhledu do světa možností, které díky technologiím máme. Můžeme tak do jisté míry i omezit jejich rizika, kterým budou muset děti v životě čelit. Vycházejme z toho, co umíme. Přibližujme se dětem a jejich myšlení prostřednictvím příběhů, ve kterých můžeme společně nacházet a dále rozvíjet střípky dosavadních zkušeností a prožitků dětí.

Cílem materiálu je prostřednictvím robůtka, jehož jméno v sobě nese nejen jeho oblíbené slovní spojení „ty jo“, ale především základní myšlenku příběhů – **T**echnologie **I**nformace **O**bjevy, přiblížit dětem a žákům téma komunikace, etiky a bezpečí v digitálním světě.

TIO je souborem sedmi příběhů z robosvěta, který se může podobat skutečnému světu, nebo se můžeme společně s dětmi ponořit do světa fantazie a vytvořit svět zcela jedinečný, originální.

Příběhy obsahují tato témata:

- **TIO a ROBOSVĚT** – TIO se představuje, práce s fantazií, vizualizace Robosvěta...
- **TIO a SIGNÁL** – TIO nahlédne do historie, práce s pojmem komunikace - dorozumívání se...
- **TIO a MOBIL** – TIO se seznámí s výrazy: zábava, závislost, záchrana..., téma přiblížení využívání i zneužívání moderních technologií v každodenním životě, péče o zdraví i etické zásady v digitálním světě...
- **TIO a POČÍTAČ** – TIO pozná například úskalí několika životů v PC hrách, zamyslí se nad úctou k druhým lidem, nad tím, co znamená hrát fěr, i nad tím, jak může být počítač přínosem pro osoby s handicapem...
- **TIO a SÍŤE** – TIO se dostane do internetových a sociálních sítí, téma bezpečnosti sdělování i přijímání informací, reklamy...
- **TIO a REKLAMA** - TIO se zamyslí nad množstvím nakupování a důležitostí kamarádských vztahů, nad využíváním a hodnotou starých věcí, nad lákavými prostředky reklamy i nad ekologií v robosvětě...
- **TIO a APLIKACE** - TIO zjistí, že digitální technologie mohou být v běžném životě prospěšné, že variabilita možností dnešních aplikací je obrovská, některé i sám využije, seznámí se s pojmy jako piktogramy, QR kód, čárový kód...

Doporučený postup práce s příběhy:

Každý příběh má své vlastní metodické zpracování, obsahující otázky k textu a náměty na rozvíjející činnosti.

Obecně platí, že na téma, které chceme rozvíjet, je důležité děti předem připravit. Nejprve zjistíme, co děti o daném tématu již vědí, a postupně jejich poznatky rozšiřujeme a doplňujeme o osobní zkušenosti dětí z jejich rodin a okolí.

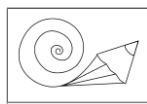
Z toho vyplývá, že není cílem za každou cenu využít všechny nabízené příběhy vždy a s každou třídou. Příběhy v celku mají jistou gradaci v poznacích o technologiích a digitálním světě z dětského pohledu. Tím, že se jedná z velké části o téma pro děti abstraktní, je nutné postupovat obezřetně, s ohledem na možnosti dětí a jejich chápání světa. Doporučujeme začít vždy s prvním příběhem, který nás seznámí s postavami a navodí atmosféru. Další příběhy můžeme postupně nabalovat nebo si vybírat podle potřeb ve třídě až do nasycení zájmu dětí.

Každý příběh je rozdělen na jednotlivé části, ke kterým jsou průběžně vkládány otázky k právě přečtené části textu a náměty na činnosti k rozvíjení tématu. Pro snadnou orientaci jsou v textu použity ikony:

Otázky k textu

Činnosti k rozvíjení

Je vhodné dodržovat toto rozdělení a umožnit tak dětem postupné vstřebání a prožití informací, které jim jsou předkládány. Jde například o nová slova z oblasti digitálního prostředí, o výtvarné či názorné ztvárnění určitých situací nebo diskusi na aktuální téma.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Digitální gramotnost je v celém souboru příběhů TIO rozvíjena v těchto oblastech:

- Každodenní život s technologiemi
- Správa digitální identity
- Osobní bezpečí a bezpečnost v digitálním prostředí
- Ochrana zdraví
- Etika v digitálním prostředí

V každém jednotlivém příběhu je zastoupeno několik z výše uvedených oblastí.

Příběhy vznikly primárně k podpoře rozvoje digitální gramotnosti. Samotná forma v sobě ale samozřejmě nese zakódovanou čtenářskou gramotnost. Jednotlivé činnosti nabídnuté v metodické podpoře (i ty, kterými sami příběhy obohatíte) v sobě mají další potenciál k rozvoji funkčních gramotností dětí, a to nejen digitální a čtenářské, ale také matematické a dalších.

Připravujeme pro TIA komiksy, dějové karty, sudoku a máme další nápady, čím metodickou podporu dále oživit. Věříme, že se máte Vy i Vaše děti na co těšit. Přejeme Vám hodně radosti (nejen) v práci s příběhy TIO.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY